Аймгийн АДХ—ын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганд БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай

Аймгийн АДХГ Захиргааны дарга, депутат Ц. Жамсрангийн тавьсан илтгэл

Үргэлжлэл

Үүнтэй уялдуулан байнгын комиссын хурал хийх, цугларах явдлыг чуулган хүлээж суух биш аймгийн байнгын комиссын гишүүд бол жилдээ 2, сумынх ажлынхаа шаардлагаар цуглардаг байх. Үүнд: зардлыг нь депутатын ажилладаг газруудаас олгож байх хэрэгтэй юм. Байнгын комиссын ажлын голыг байгууллагын үйл ажиллагаанд төрийн хяналт тавих, аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөт зорилтыг биелүүлэх, нам, засгийн тогтоол шийдвэр, хуулийн биелэлтийг шалгах ажлын хариуцлага, сахилга батыг дээшлүүлэх, ажлын арга барилыг сайжруулах, тэргүүн туршлага нэвтрүүлэхэд идэвхтэй туслахад чиглүүлэх хэрэгтэй.

Ингэхийн тулд байнгын комиссын хурлаар зохих байгууллага, албан тушаалтны илтгэл, сонсголыг тодорхой асуудлаар тогтмол сонсож, тэдэнд зохих үүрэг даалгавар өгч ажилд нь туслалцаа үзүүлэх хэрэгтэй юм.

Ардын депутатуудын хурал болон байнгын комиссын тавьсан асуудлын дагуу холбогдох байгууллага, албан тушаалтан тодорхой арга хэмжээ авч байхын хамт тэдгээр хүмүүст шаардлагатай чухал мэдээ баримтыг цаг тухайд нь гарган өгч байх үүргийг биелүүлэх хэрэгтэй. Хөдөлмөрчдийн сайн дурын олон нийтийн байгууллагын ролийг дээшлүүлэх, ажил төрлийн холбоо уялдааг сайжруулах, тэднийг өөрсдийн дүрмэнд заасан үүргээ биелүүлэхэд нь дөхөмийг үзүүлэх зорилгоор АДХ—ын асуудал эрхэлсэн байнгын комисс удирдлаг болгохоор заасан Ардын Их Хурлын удирдамжийг үндэслэн, тэдний үүргийг тогтоож, дор дурьдсанаар хамааруулах саналыг оруулж байна.

Үүнд:

1. Соёл гэгээрлийн байнгын комисст
—насанд хүрээгүй хүмүүсийн хэрэг эрхлэх комисс
—Сургууль албан газрын дэргэдэх эцэг эхийн зөвлөл, хороо
—Уран сайхан ба клубын дэргэдэх зөвлөл
—Сурган хүмүүжүүлэх зөвлөл
—Сэхээтний зөвлөл
—Эмэгтэйчүүдийн зөвлөл

2. Хууль ёс, хэв журмыг сахиулах байнгын комисст.
—Олон нийтийн шүүх
—Цагдан сэргийлэхэд туслах хамт олны бригад
—Захиргааны комисс

3. Хот тохижуулах байнгын комисст.
—Гудамж орон сууцны хороо, зөвлөл
—Субботникийн товчоо

4. Эрүүлийг хамгаалах байнгын комисст.
—Улаан загалмайн нийгэмлэг
—Биеийн тамирын зөвлөл
—Ариун цэврийн комисс, байцаагчид
—Арга маягийн зөвлөл

5. ХАА—н байнгын комисст.
—ХАА—г удирдах газрын дэргэдэх мэргэжилтний зөвлөл
—Нэгдлүүдийн бригадын зөвлөл
—Социалист хөдөлмөрийн ба төлөө бригад

6. Барилгын байнгын комисст
—Барилгын зөвлөл

7. Худалдаа үйлчилгээ, үйлдвэрийн комисст.
—Дэлгүүрийн комисс

8. Төлөвлөгөө төсвийн байнгын комисст.
—Эдийн засгийн зөвлөл
—Шинэ санаачлагын комисс

Эдгээр комиссууд ажлын төлөвлөгөө боловсруулах, илтгэл сонсгол авах, шалгалт явуулах асуудлыг боловсруулахад хамтран ажиллаж, харилцан биесийн ажилд туслах, ингэснээрээ давхардах чирэгдэл гаргахыг багасгаж, асуудлыг тал бүрээс нь нягт боловсруулж шуурхай цэгцтэй явуулахад хамгийн дөхөмтэй болох болно.

Олон түмнийг төрийн ажилд татан оролцуулахад бас нэг чухал хэлбэр бол байнгын комиссын ажлыг өргөн далайцтай болгох үндсийг бүрдүүлсэн төрөл бүрийн мэргэжилтэн, туршлага дадлагатай идэвхтэн тэргүүний хүмүүсийг байнгын комиссын идэвхтнээр бүртгэн авч ажиллуулах асуудлыг өргөн болгож, аймгийн хурлын байнгын комисс бүр 20—оос доошгүй, сум, хороодын байнгын комисс 7—10 идэвхтэнтэй байж, байнгын комиссууд нь ажил төрлийн онцлогоор өөрийн гишүүдийг дотор нь секц болгон хувааж болох юм.

Тэр секц нь 3-аас цөөнгүй депутат, 5—аас доошгүй идэвхтэнтэй байх нь зүйтэй гэж үзэж байна.

Байнгын комиссын хариуцлагыг өндөржүүлэхдээ холбогдуулан аймаг сум, хороодын ээлжит чуулган бүр дээр нэг байнгын комиссын тайлан илтгэл, мөн хэлэлцэгдэж байгаа асуудалд холбогдох байнгын комиссын хавсралт илтгэлүүдийг ээлж дараатай тавиулан, ажлыг нь дүгнэх, түүнчлэн байнгын комиссын гишүүд хийсэн ажлынхаа талаар хөдөлмөрчид, үйлдвэр, албан байгууллагын хамт олны өмнө хагас жилд нэг удаа сонсгол тавьж байх нь чухал.

Байнгын комисс нь сард нэг албан үйлдвэрийн газрын илтгэлийг сонсч, 2—оос доошгүй газар, хүмүүсийн ажилд шалгалт явуулж, депутатын танхимд сард 2 удаагаас цөөнгүй цугларч ажлаа зөвлөж байх нь депутатын хэсгийг САА, ХАА-н нэгдлийн бригад тасагт аймаг, сумын депутатын хамтарсан бүрэлдүүнтэй байгуулах, энэ хэсгийг 3—аас дээш депутаттай газар байгуулах бөгөөд тэр бригад, тасаг дээр төрийн хяналт тавьж байх хэрэгтэй.

Байнгын комиссын гишүүдийн үүрэг хариуцлага, эрхлэх ажлыг олон нийтийн төлөөлөгчид, байгууллага, олон төрлийн комиссуудтай нягт уялдаатай байлгах санаачлага идэвхийлэл гаргаж, тэргүүн сайн ажилласан байнгын комиссын идэвхтэнд сайшаал урамшил үзүүлж байх хэрэгтэй.

АРДЫН ДЕПУТАТЫН РОЛИЙГ БҮХИЙ Л ТАЛААР ӨНДӨРЖҮҮЛЬЕ

Депутатын ролийг бүхий л талаар дээшлүүлж, сонгогчдын өмнө тэдний хүлээх хариуцлагыг өндөржүүлэх явдал намаас төрийн талаар тавьж байгаа бодлого, Ардын Их Хурлын чуулганы заалтыг биелүүлэхэд шийдвэрлэх ач холбогдолгой. Одоо манай аймагт ардын хурлын аймаг, сум, хорооны депутат 973 байна.

Эдгээр бол тус аймгийн амьдралын чухал асуудлыг зохион байгуулахад их хүч юм.

Ийм учраас юуны урьд депутатын үйл ажиллагаар идэвхжүүлэх, түүний нэр хүнд эрхийг өндөрт өргөх явдал чухал юм.

БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын чуулганд н. Дүгэрсүрэн тавьсан илтгэлдээ: «Депутатууд чуулганы шийдвэрийг хөдөлмөрчдөд тайлбарлан таниулах, уг шийдвэрийг биелүүлэх ажлыг зохион байгуулахад биечлэн идэвхтэй оролцох үүрэгтэй юм.

Депутатуудын тавьсан аливаа асуудалд төрийн ба олон нийтийн байгууллага, албан тушаалтан бүхэн анхааралтай хандаж, хөнгөн шуурхай ажил хэрэгчээр биелүүлэх үүрэгтэй байна. Депутатын тавьсан асуудал, санал шаардлагад хайнга хандах, үл ойшоах, бэрхшээл шалтгаан тоочих зэргээр хүнд суртал гаргах үзэгдэлтэй эрс шийдвэртэй тэмцэж, зохих арга хэмжээ авч байх хэрэгтэй» гэжээ.

Депутатын үйл ажиллагааны нэг чухал хэлбэр бол депутат бүхэн тойргийнхоо сонгогчидтой уулзалт хийхээс гадна сонгогчдыг хүлээн авч эрэлт хүсэлтийг сонсч, түүнд хариу өгөх явдлыг хангах ёстой.

Энэ талаар БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын 1964 оны тогтоол ёсоор хот, хорооны ардын депутат 14 хоногт, сумын депутат, сонгогдсон тойрогтоо ажилладаг аймгийн депутат сард нэг удаа, тойргийнхоо гадна ажилладаг аймгийн хурлын депутат улиралд нэг удаа эрэлт хүсэлт судлах журмыг заавал биелүүлэх, депутатууд тайлангаа сонгогчдын өмнө жилд заавал тавьж байхын зэрэгцээгээр зарим депутатын үйл ажиллагааг чуулганд сонсож байх нь зүйтэй юм.

Депутатын үүргээ биелүүлэхэд нь гүйцэтгэх захиргаа, улс, олон нийтийн байгууллага анхаарал тавьж, идэвхтэй тусламж үзүүлж байвал зохино.

Депутат хүн сонгогчидтойгоо уулзахдаа холбогдох байгууллагын удирдах нөхдийг байлцуулан, хөдөлмөрчдөөс тавьсан асуудлын талаар тэдний саналыг сонсч байх хэрэгтэй.

Бүх шатны депутатуудаас улсын аппаратын ажлын хариуцлага, сахилга батыг бэхжүүлэхтэй холбогдуулан депутатын асуулгыг хөгжүүлэх, депутатын шаардлаганд хариуцлагагүй хөшүүн хойрго ханддагийг илрүүлэн арга хэмжээ авч депутатын асуулга шаардлагын нэр хүндийг эрс дээшлүүлэх хэрэгтэй.

Депутатуудыг төрийн байгууллагын ажлын арга барилд сургаж дадлагажуулах, тэдэнд төрийн байгуулалтын үндсийг системтэй судлуулах, төр эрхийн мэдлэгийг өндөр байлгахад аймаг, сум, хороодын гүйцэтгэх захиргаад ихээхэн анхаарал тавих ёстой.

Үүнтэй уялдуулан ард түмний соёлын сургуулийн дэргэд төр эрхийн факультетийг аймгийн төв Жаргалант суманд байгуулахаар төлөвлөж байна.

Төв суурин газарт оршин суудаг депутат бүхэн хөдөлмөрчдийг хүлээн авдаг газартай болох (өөрийн ба бусдын орон гэр, албан газрын тасалгаа, депутатын танхим хаа ч болно) харин хэзээ хаа хүлээн авч байх тухай нарийн тогтоосон цагийн хувиартай байх нь чухал юм.

Нөгөө талаар депутат бүхэн депутатын танхимдаа сард нэг удаа (чуулганы чөлөө цагт) орж ажилладаг, хөдөлмөрчдийн эрэлт хүсэлт хүлээн авах газар биеэр суудаг байх, мөн хөдөлмөрчдийн эрэлт хүсэлт, гомдол саналыг гэр, байр, ажлын газраар нь явж судалж арга хэмжээ авахуулж байх хэрэгтэй юм.

Сум, хороодын депутатын өдөрлөгийг сар бүрийн 27-нд явуулж байхыг цаашид бататгаж, депутатыг ажлын аргад сургах, сургууль болгох хэрэгтэй.

Ардын депутат бол хөдөлмөрчин олон түмний төлөөлөгч бөгөөд хамгийн хүндтэй хүн мөн. Ийм учраас тэднийг үсчин, халуун ус, кино, клуб, улаан булан, үзвэрийн газар, нийтийн хоолны газар зэрэг нийгэм хангамж, соёл үйлчилгээний газруудад очер дугааргүй тэргүүн ээлжинд үйлчилж байх явдлыг хангах, нийтийн хоолны газар, кино, ардын клуб, уншлагын газруудад депутатын ширээ суудал, эмнэлэг, буудлын газарт депутатын өрөө тасалгааг байнга байлгаж байх арга хэмжээг аймаг, сум, хороод дээр авах нь зүйтэй гэж үзэж байна. Депутатыг ажил үүргээ гүйцэтгэхэд тухайн дэвсгэр нутаг дээр нь үнэ төлбөргүй уналгаар хангаж байх нь зүйтэй гэж үзэж байна.

Аймаг, сумын депутатыг тусгай бланк бүхий дэвтэртэй болгож, тэднээс албан үйлдвэрийн газарт тавих шаардлагаа албан ёсоор бичиж тавьдаг болгох хэрэгтэй байна.

Тэр шаардлагыг хүлээн авсан газар, хугацаа тогтоон авч албан ёсоор хариулдаг байх хэрэгтэй.

Байнгын комисс, депутатын роль ихээхэн өндөржиж, тэднээс олон түмний дотор ажиллах шаардлага өсч байгаа нь ажлын арга барилаа ямагт баяжуулан нэмэгдүүлж байхыг шаардаж байна.

Энэ асуудалтай холбогдуулан депутат, байнгын комисс бүхэн дүрмээ ширхэгчлэн биелүүлэх, өөрсдийн ба зэргэлдээ сумууд, бусад аймгийн АДХ-ын байнгын комиссын тэргүүний ажиллагааг судлан танилцах, ЗХУ-ын зөвлөлүүдийн ба бусад социалист орон, түүний байнгын комисс, депутатын үйл ажиллагаанаас сурах ажлыг маш өргөн зохиож явуулах хэрэгтэй.

Байнгын комисс, депутатуудаас гүйцэтгэх захиргаадад асуудлыг боловсруулан оруулах, гүйцэтгэх захиргаад, олон нийтийн байгууллагын хуралд суулцаж саналаа өгч байх заншилтай болгох хэрэгтэй.

(Үргэлжлэл нь 4 дүгээр нүүрт)

Аймгийн АДХ—ын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганд БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай

Аймгийн АДХГ Захиргааны дарга, депутат Ц. Жамсрангийн тавьсан илтгэл

(Үргэлжлэл)

ХУРЛУУДЫН ЧУУЛГАН БОЛ ИХ АЧ ХОЛБОГДОЛТОЙ УЧИР РОЛЬ ҮҮРЭГ НЬ ӨНДӨР БАЙХ ЁСТОЙ

Хурлуудын чуулганаар хэлэлцэх асуудлыг ихээхэн өргөтгөж, түүнд улс ардын аж ахуй, соёлын чухал чухал асуудлыг оруулж байх, чуулганы биелэлтийг сайн хангасны үндсэн дээр шуурхай чанартай хийдэг болгох хэрэгтэй.

Чуулганы бэлтгэл ажилд депутат, байнгын комисс, хэлэлцэх асуудалд холбогдол бүхий байгууллага, мэргэжилтэн, хамт олон, олон нийтийн төлөөлөгчдийг идэвхтэй оролцуулах, өргөн далайцтай ажил зохиож байх хэрэгтэй.

Чуулганд асуудал оруулж хэлэлцүүлэх байгууллагын санаачлага хариуцлагыг эрс өндөржүүлэх нь чухал байна.

Чуулганд урьдах чуулганы шийдвэрийн биелэлтийг заавал сонсч байх зарчмыг хатуу мөрдөхөөс гадна уул чуулганы шийдвэр, санал шүүмжлэлийн мөрөөр ажиллах, төлөвлөгөөг нарийн сайн боловсруулж, ажил болгож байх хэрэгтэй. Чуулганы шийдвэрийг хөдөлмөрчдөд таниулах талаар тодорхой ажил зохиож, биелэлтийн явцыг хөдөлмөрчдөд мэдэгдэж байх хэрэгтэй.

Намын 15 дугаар их хурал, Ардын Их Хурлын чуулганы шийдвэрийг биелүүлэхэд сум, хороодын захиргааны роль үүрэг ихээхэн өсч, шаардлага нь улам өндөржлөө.

н. Цэдэнбал: Намын 15 дугаар их хурлын шийдвэрийн үндсэн дээр төрийн аппаратын ажлыг эрс сайжруулах, түүний үйл ажиллагааг нарийн эмх цэгцтэй гавшгай шуурхай болгох, аппаратын хэсэг бүхэн дээр хатуу сахилга бат, зохион байгуулалттай байлгах, ноогдсон үүрэгт ажлын талаар ажилтан бүрийн хариуцлагыг дээшлүүлэх нь чухал, дутагдалтай өвлөрөх явдал гаргахгүй байхаар ажлаа зохиох, гаргасан шийдвэрийг биелүүлээгүй хүмүүст хатуу шаардлага тавьж, холбогдох арга хэмжээ авах, ажилтан нарыг ажлаа нягт, нямбай хичээнгүй гүйцэтгэдэг болгох, ажил төрлийн мэргэжил, үзэл суртал, улс төрийн хэмжээг нь дээшлүүлэх, салан задгай, эмх замбараагүй байдал, ажлын хариуцлага алдах явдлын илрэлтэй эрс тэмцэх хэрэгтэй байна гэснийг төрийн захиргааны аппарат онцгой анхаарч ажиллах ёстой.

Гүйцэтгэх захиргаадаас зохих шатны депутат, байнгын комисстой ажлаа нягт холбон тэдний ажилд туслах, чуулган ба хөдөлмөрчдийн өмнө жил тутам тайлагнаж, ард түмний дүгнэлт шүүмжлэлийг сонсч, ажлын арга дадлагыг сайжруулан засч байх хэрэгтэй.

Сум, хороодын ардын депутатуудын хурлын гүйцэтгэх захиргааны дотоод ажлыг улам тодорхой болгон, нэр хүнд, ач холбогдлыг дээшлүүлэх, аж ахуй. соёлын төлөвлөгөөт ажлыг биелүүлэхэд хариуцлага, хяналтыг сайжруулах, захиргааны ажлын аргыг түйлын боловсронгуй болгох явдал үнэхээр өндөрт тавигдаж байна.

Сум, хороодын дотоод зохион байгуулалтын ажлын талаар аймгийн АДХГ Захиргааны 1966 оны I дүгээр сард гаргасан тогтоолын заалтыг тууштай биелүүлэх хэрэгтэй байна.

Аймгийн АДХГ Захиргааны газар хэлтсийн ажлыг шуурхай далайцтай болгох,тэднээс аймгийн гүйцэтгэх захиргааны өмнө хариуцах хариуцлагыг ба сум, харъяа байгууллагад тавих шаардлагыг шинэ шатанд гарган сайжруулах хэрэгтэй.

Аймгийн АДХГ Захиргааны газар, хэлтсүүд хөдөлмөрчдөд нийтэд нь ба хэсэгчилж, мөн харъяа газрынхаа аппаратын өмнө тайлагнаж байх журмыг нэвтрүүлэх хэрэгтэй.

Депутат, байнгын комисс, сум, хороодын АДХГ захиргаа, газар, хэлтсүүдээс хөдөлмөрчдөд тайланчилах асуудлыг ор нэр болгох, ёс төдий хандах явдлаас болгоомжилбол зохино.

Социалист төрийн хөгжих зүй тогтоолын дагуу захиргааны эрхлэн хариуцаж байгаа асуудал аажмаар олон түмний өөртөө засах байгууллагад шилжиж байх жамтай.

Төрийн аппаратыг хямд төсөр байлгах асуудлыг тууштай явуулах, төр, аж ахуйгаа удирдах хэрэгт олон түмнийг бүтээлчээр оролцуулахын тулд аймаг, сумын гүйцэтгэх захиргаадад орон тооны бус хэлтэс, зохион байгуулах группийг байгуулан ажиллах явдал ач холбогдолтой гэж үзэж байна.

Үүнтэй холбогдуулан аймгийн ардын депутатын хурлын гүйцэтгэх захиргаанд хууль дүрмийн биелэлтэнд хяналт тавих хэлтэс, сум хороодод хууль дүрмийн биелэлтэнд хяналт тавих хэсэг байгуулж, орон тооны биш орлогч даргаар толгойлуулах, Зуунмод хотод нийтийн үйлчилгээ хангамж эрхэлсэн орлогч,Жаргалант, Батсүмбэр, Баянчандманий тосгонд ариун цэвэр, эх нялхасын хэсгийг байгуулж, орон тооны хэлтэс, тасгийн эрх мэдэлтэй ажиллуулж болох юм гэж үзэж байна.

Нийтийн орон сууц ихээхэн өсч байгааг харгалзан бүх сум, хороодын төвд орон сууцны зөвлөлийг байгуулж ажиллах, орон тооны бус эдгээр хэлтэс, хэсэг зөвлөл бол сум, хороо, аймгийн ардын депутатын хурлын байнгын комисстой ажлаа холбоотой явуулах ёстой бөгөөд тэдгээрийг нэр хүндтэй байгууллага болгон өсөхөд аймаг сум, хороодын АДХГ Захиргаад их анхаарах ёстой.

Хөдөлмөрчин ард түмний чирэгдлийг багасгах зорилгоор САА, нэгдлийн бригад, фермийн бригад дарга нарт засаг захиргааны ажлыг хамааруулахаар БНМАУ—ын Сайд нарын Зөвлөлөөс тогтоосонтой холбогдуулан тэдний эрхлэх ажлыг орон нутгийн нөхцөл шаардлаганд зохицуулан үүргийг тодотгон тогтоох нь зүйтэй гэж үзэж байна.

Үүнд: тухайн дэвсгэр нутаг дээр оршин сууж байгаа хүн ам, мал хөрөнгийн тооллого бүртгэл, иргэдийн төрөлт, нас баралт, татвар хураамж, олон хүүхэдтэй эхчүүдэд тэтгэврийг дамжуулан олгох, иргэдийн соёл боловсрол, эрүүл мэндийг хамгаалах, ариун цэвэр, хүн, малын халдварт өвчинтэй тэмцэх, гал, усны аюултай тэмцэх, билчээр ба ой модыг арчлан хамгаалж, ариг гамтай ашиглах, улсын хөрөнгийг арчлах хамгаалах, хэзээд эзэнтэй байлгах асуудал, улсын бэлтгэлийн биелэлтэнд хяналг тавих, хөдөлмөрчдийн эрэлт хүсэлтийг барагдуулахад оролцох ба дээрхи асуудалтай холбогдох мэдээ бүртгэл гаргах зэрэг шаардагдах асуудлыг харнуцуулах нь зүйтэй юм.

Депутатын танхим бол депутат, байнгын комисс болон төрийн хурлын байгууллагат чухал газар юм.

Аймаг, сум, хот, хороодын депутатын танхимыг депутат, байнгын комиссын ажиллах жинхэнэ төв болгож, ардын депутатуудын боловсрол мэдлэгийг дээшлүүлэх, байнгын комиссуудын хуралдаж цуглараx, депутатуудаас хөдөлмөрчидтэй уулзах, олон түмэнд төрийн хуулийг сурталчлах төв болгох хэрэгтэй.

Депутатын танхимын бүрэлдэхүүнийг засаг төрийн зохион байгуулалтыг бүрэн харуулсан самбар, зураг плакад, лавлах ширээ, хууль дүрмүүд, депутат, байнгын комиссын туршлагаар бүрдүүлэн засагдсан цаг үеийн байдлаар өөрчлөгдөн шинэчлэгдэж байх хэрэгтэй.

Депутатын танхимыг одоо хүртэл байгуулаагүй байгаа Их хайрхан, Тарнат, Архуст, Өндөрширээт сумд, Зуунмод хотын гүйцэтгэх захиргаад 8 дугаар сарын дотор багтаан байгуулахыг эдгээр сумдын дарга нарт шаардах хэрэгтэй байна.

Цаашид депутатын танхимыг нэг байлгаж, нэг буулгаж байх биш өдөр тутмын тогтмол ажиллагаатай, түүнд сум, хороодын захиргааны гишүүд, депутат, орон тооны бус аппарат ээлжлэн ажилладаг болговол зохино.

Төрийн захиргааны байгууллагын хүмүүжүүлэх нөлөөг улам хүчтэй болгохын хамт нтгүүлэх, албадах аргыг нягт хослуулах, ажлын дутагдлаас урьдчилан сэргийлэхэд анхаарал тавивал зохино гэсэн Ардын Их Хурлын чуулганы заалтыг тус аймгийн төрийн байгууллагууд удирдлага болгох ёстой.

НӨХӨД ӨӨ!

Төрийн захиргааны байгууллагын гол гүйцэтгэх үүрэг бол улс ардын аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөг биелүүлэх явдал мөн юм.

Нам, засгаас авч явуулж байгаа зүйл бүрийн арга хэмжээ хөдөлмөрчдийн идэвхтэй шаргуу хөдөлмөрийн үрээр тус аймаг сүүлийн жилүүдэд нилээд амжилт олсон юм.

Гэвч 1966 оны эхний хагас жилийн ажил ихээхэн доод хэмжээнд явагдаж, аймгийн чуулганаар баталсан график зөрчигдөж байна.

1966 оны эхний хагаст Сэлэнгэ аймагтай байгуулсан уралдаанаа манай аймаг алдлаа.

Улс ардын аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөний хувьд ч гол гол үзүүлэлт өнгөрсөн оны мөн үеэс нилээд ажил доогуур байна.

Эхний хагас жилийн ажлаас дүгнэлт хийж аймгийн Намын Хороо, Ардын Депутатуудын Хурлын Гүйцэтгэх Захиргаа хөдөлмөрчиддөө захидал бичиж ажил сайжруулах 3 сарын өндөр бүтээлийн аяныг зохиосон юм.

Энэ тогтоолыг манай орон нутгийн нөхөд олон түмэн сайшаан хүлээж авлаа.

Үүний үр дүнд одоогийн байдлаар зарим ажилд ахиц гарч байгаа юм.

Гэхдээ Статистикийн товчоноос гаргасан мэдээнээс үзвэл 8 дугаар сарын 1—ний байдлаар аймгийн хэмжээгээр төрөл бүрийн ноос 432,5 тонн, сүү 9369,0 мянган литр, цөцгийн тосноос 71,3 тонн, мал махнаас 439 тонн, агт бэлтгэл 1,7 мянга дутуу байна.

Барилгын үйлдвэрлэлийн явц тун удаашралтай, Үйлдвэрийн Хоршоолол, Авто баазын хөрөнгийн эргэлт дорой байна.

Гэтэл эдгээр газрын удирдах нөхөд аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаанаас үзүүлж байгаа туслалцааг хариуцлагагүй ашиглаж байна. Тариа ногоо хураах бэлтгэл ажил, ялангуяа техник засвар зарим станц, САА—д удаашралтай байна.

Хадлан авахад бэлтгэлтэй гэж байгаа боловч хадах талбайгаа олоогүй сумд ч байна.

Мал таргалуулалт, мал хээлтүүлгийн ажилд бас их дутагдал оршнж байна.

Аж ахуйн гэрээг Худалдаа бэлтгэлийг удирдах газар бараг бүх газартай хийсэнгүй, чуулганы заалтыг хөсөрдүүлж байна.

Бас энэ гэрээг байгуулсан зарим газрууд дээр ор нэрийн төдий болсныг хэлэх хэрэгтэй.

Энэ талаар арбиторийн байгууллага анхаарах хэрэгтэй.

Өвлийн бэлтгэл, ялангуяа нүүрс таталтын ажил Зуунмод хотын нилээд албан газарт бас л хангалтгүй явагдаж байна.

Улсын төсвийн орлогын биелэлт ч тун хангалтгүй байна.

Энэ нь аймгийн Худалдаа бэлтгэлийг удирдах газар, Хоршоолол, Хэвлэх үйлдвэрүүд, зарим сумд хөрөнгийн эргэлтийг сайжруулах, орлого хуримтлалыг нэмэгдүүлэх талаар муу анхаарч байгаатай холбоотой юм.

Манай ажлын доголдол тасалдал бол чухамдаа удирдах ажилтны ажлын хариуцлага, сахилга батаас шалтгаалж, голдуу сум, хороодын АДХГ Захиргаад түүний гишүүдтэй холбоотой байна.

Энэ нь их бага яаз бүрийн ажил дээр илэрч байна. Асуудалд төрийн захиргааны байр сууринаас биш ганц хоёр байгууллага, хүний эрх ашгийн үүднээс хандах, төвлөн удирдах ёс зарчимыг үл хайхран дур зоригоор авирлаж ажил хохироох, хууль дүрэм зөрчиж, ажилд хальт мульт хандах, үр бүтээлгүй суусаар цаг хугацаа алдах явдал манай зарим сум, хороодын удирдах нөхдөд дээр амь бөхтэй зууралдаж байгааг цаашид тэвчиж болохгүй.

Барилгыг ажиллах хүчнээр хангах асуудал нэн чухал байна.

Аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаа зарим арга хэмжээ авсан юм. Гэтэл Баянца-

(Төгсгөл нь 5 дугаар нүүрт)

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн!

Анхдугаар ТАВАН ЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо, АДХ Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

19 дэх жилдээ №60 (1557) | 1966 оны 8 дугаар сарын 12 | БААСАН

Намынхаа шийдвэрт зориглсон саальчин

Алтанбулаг сумын аварга саальчин Оросоо гуай МАХН—ын 15 дугаар их хуралд төлөөлөгчөөр оролцсон ХАА—н тэргүүний сайчуудын нэгээ. Оросоо гуай намын 15 дугаар их хурлын шийдвэрийг хөдөлмөрчдөд сурталчлан таниулж байна.

Одоогийн байдлаар 6 газар уулзалт, 9 удаа сонсгол яриа хийж, 20 гаруй айлаар явж бүгд 900 шахам хөдөлмөрчдийг хамран сурталчилжээ. Оросоо гуай нутгийн үүлдрийн үнээнээс 800 литр сүү саахаар социалист уралдаанд үүрэг авч ажиллажээ.

Бас саалийн бус цагаар 1 тонн өвс, 300 кг витаминт тэжээл бэлтгэх төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.

Г. Нямбуу

СОНСГОЛ МЭДЭЭ

Аймгийн АДХ—ын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулган 1966 оны 8 дугаар сарын 5—ны өдөр Зуунмод хотод болов.

Чуулганд «БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний» тухай 48 дугаар тойргийн депутат, АДХГ Захиргааны дарга Ц.Жамсрангийн илтгэлийг хэлэлцэв.

53 дугаар тойргийн депутат Д. Аръяа, Баянцогт сумын АДХГ Захиргааны дарга Х.Чойжилжав, 44 дүгээр тойргийн депутат У.Доржпалам, 31 дүгээр тойргийн депутат Х.Билгээ нар илтгэлтэй холбогдуулж үг хэлж, санал тавилаа. Чуулганаар БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газрын шалгалтад бэлтгэж, орон нутгийн АДХ тэдгээрийн гүйцэтгэх байгууллагуудын ажлыг сайжруулах, депутат, байнгын комиссын ажлын талаар зохиох ажлын төлөвлөгөө батлав.

Мөн төлөвлөгөөг биелүүлэх, чуулганд тавигдсан илтгэлд заагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авахыг аймаг, сум, хороодын Гүйцэтгэх Захиргаадад даалгасан тогтоол гаргав.

Аймгийн АДХ—ыг сонгох сонгуулийн 38 дугаар тойргийн депутатаар Шагдарын Агваансодовыг нөхөн сонгосон тухай мандатын комиссын илтгэлийг депутатууд санал нэгтэй батлав. Аймгийн АДХГ Захиргааны гишүүн Б.Дэжид, Х.Сэтэв нар өөр газар шилжсэн тул Гүйцэтгэх Захиргааны гишүүнээс чөлөөлж 38 дугаар тойргийн депутат Ш.Агваансодов, 79 дүгээр тойргийн депутат Ч.Дашдэмбэрэл нарыг Гүйцэтгэх Захиргааны гишүүнээр сонгоод, Х.Сэтэвийг аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны орлогч даргын үүрэгт ажлаас чөлөөлж Ч.Дашдэмбэрэлийг Гүйцэтгэх Захиргааны орлогч даргаар батлав.

Тус чуулган аймгийн АДХ—ын байнгын комиссуудыг 9 болгон өргөтгөж байгуулаад ХАА, бэлтгэл эрхэлсэн байнгын комиссын даргаар 67 дугаар тойргийн депутат О.Лхамсүрэн, соёл гэгээрлийн байнгын комиссын даргаар 31 дүгээр тойргийн депутат Х.Билгээ, Тээвэр холбооны байнгын комиссын даргаар 75 дугаар тойргийн депутат Д.Товуу, Барилгын асуудал эрхэлсэн байнгын комиссын даргаар 26 дугаар тойргийн депутат Ж.Мөнхтогоо, Үйлдвэр худалдаа, үйлчилгээний байнгын комиссын даргаар 24 дүгээр тойргийн депутат Р.Чимэдцэрэн, Эрүүлийг хамгаалах байнгын комиссын даргаар 39 дүгээр тойргийн депутат Н.Мөнхөө, Хууль ёс, хэв журмын байнгын комиссын даргаар 71 дүгээр тойргийн депутат Б.Доржсүрэн, хот суурин газрыг тохижуулах, нийгэм хангамжийн байнгын комиссын даргаар 15 дугаар тойргийн депутат Л. Дүгэрсүрэн, төлөвлөгөө санхүүгийн байнгын комиссын даргаар 4 дүгээр тойргийн депутат Ч.Батаа нарыг батлав.

Мөн чуулганаар аймгийн шүүхийн гишүүн нүүдлийн шүүгч Ц.Дарамбазар. Б.Дандар нарыг чөлөөлж, П.Чүлтэм, Д.Шонхор нарыг аймгийн Шүүхийн гишүүн, нүүдлийн шүүгчээр батлав. Аймгийн АДХГ Захиргаанд орон тооны биш хуулийн биелэлт шалгах хэлтэс байгуулж, хэлтсийн даргаар н.Оюундайг батлав. Чуулганаар аймгийн АДХГ Захиргааны усны аж ахуйн хэлтэс, хөдөлмөрийн товчооны дүрмүүдийг батлав. Аймгийн АДХ—ын чуулганы ажиллагаанд БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгч гишүүн Д.Ядамсүрэн оролцож дэлгэрэнгүй үг хэлэв.

Аймгийн АДХ—ын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганд БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай

Аймгийн АДХГ Захиргааны дарга, депутат Ц.Жамсрангийн тавьсан илтгэл

ДЕПУТАТ НӨХӨД ӨӨ!

Тус чуулган маш онцлог үед хуралдаж байна. МАХН—ын 15 дугаар их хурал манай намын программыг батлаж, БНМАУ—ыг хөгжүүлэх IV таван жилийн төлөвлөгөөний удирдамжийг гаргалаа. Энхрий хайрт намын 15 дугаар их хурлын түүхт шийдвэрийг биелүүлэх явдал манай нам, улс, аж ахуй, соёл, олон нийтийн бүх байгууллага, бүх хөдөлмөрчдийн хамгийн эрхэм чухал зорилт болон тавигдаж байна. Энэ том зорилтыг биелүүлэхэд манай засаг төрийн байгууллага ихээхэн рольтой юмаа.

Саяхан болж өнгөрсөн БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганаар намаас төрийн талаар дэвшүүлэн тавьсан зорилтыг биелүүлэх тухай асуудал хэлэлцэж, чухал шийдвэр гаргаад манай засаг төрийн дээд байгууллагыг шинээр сонгон байгууллаа. БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын чуулганы шийдвэрийг биелүүлэхэд аймгийн АДХ-ын одоогийн чуулганы анхаарал чиглэгдэж байна.

ДЕПУТАТ НӨХӨД ӨӨ!

Манай засаг төрийн байгууллага бол монголын ард түмний хувьсгалт их ололт мөн. Засаг төрийн байгууллагын ажлыг бүх талаар сайжруулах явдлыг манай орны хөгжлийн өнөөгийн өрнүүн ололт амжилт, цаашдын их зорилт зүй ёсоор шаардаж байна. Намын 15 дугаар их хурлын тогтоолд заахдаа:

«Социалист байгуулалт гүнзгийрэх тутам засаг төрийн байгууллагын аж ахуй зохион байгуулалт, соёл хүмүүжлийн үүрэг хэлбэрэлтгүй өссөөр байгааг их хурал тэмдэглэж байна» гэжээ. Засаг төрийн байгууллага бол шинэ нийгэм байгуулах, нийгмийн үйлдвэрлэлийг зохион байгуулах, шинэ соёлыг хөгжүүлэх хүчит зэвсэг бөгөөд хөдөлмөрчдийг хүмүүжүүлэх, тэдний социалист ухамсар, сахилга бат, зохион байгуулалтыг дээшлүүлэх чухал арга хэрэглүүр мөн.

МАХН—ы 15 дугаар их хурлын түүхэн шийдвэр, намын шинэ программ, улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх IV таван жилийн төлөвлөгөөний удирдамжинд заасан зорилт нь манай төрийн байгууллагын өмнө урьд урьдаас үлэмж их өндөр хариуцлагатай үүргүүдийг дэвшүүлэн тавилаа. Ийм учраас манай орны хөдөлмөрчдийг хамгийн өргөн хэмжээгээр хамарсан төрийн байгууллага, ардын депутатуудын хурлын ролийг улам дээшлүүлж, цаашид ажлыг нь сайжруулах явдал чухал ач холбогдолтой боллоо.

БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын чуулган, намын программ, шинэ таван жилийн төлөвлөгөөний зорилтыг амжилттай шийдвэрлэхэд манай орны бүх хөдөлмөрчид, нам, улс, олон нийтийн бүх байгууллагын бүтээлч санаачлага, идэвхтэй ажиллагаа, их чармайлт шаардагдана гэдгийг заагаад, төрийн бүх шатны хурлуудын ажиллагааг сайжруулж, чуулганыг тогтмолжуулж, түүнд хэлэлцэх асуудлын ажил хэргийн чанарыг дээшлүүлэх, ардын депутатын хурлын байнгын комиссын үүргийг өндөржүүлэн, хариуцлагыг тодорхой болгохын чухлаас үндэслэж, Ардын Их Хурлын байнгын комиссыг 10 болгож нэмэгдүүлснээс гадна байнгын комиссуудын ажиллах бололцоог сайжруулахын тулд Ардын Их Хурлын байнгын комиссын гишүүдийг жилд 2—3 долоо хоног, аймаг, сумын АДХ—ын байнгын комиссын гишүүдийг 1—2 долоо хоногоор үндсэн ажлаас чөлөөлж байх ба байнгын комиссууд, үйлдвэр, аж ахуйн газрын үйл ажиллагаанд хяналт тавих, улс ардын аж ахуйн төлөвлөгөөг биелүүлэх, тогтоол шийдвэрийн биелэлтийг шалгах, улсын сахилга бат, ажлын хариуцлагыг дээшлүүлэх чиглэлээр албан газрын илтгэлийг тогтмол сонсож заалт гаргаж байх, байнгын комиссын гишүүд нь өөрийн хийсэн ажлын талаар хөдөлмөрчдийн өмнө илтгэл сонсгол тавьж байх, байнгын комиссын заасан асуудалд байгууллага, хүмүүс оновчтой тодорхой арга хэмжээ авч байх хариуцлагыг өндөр болгов.

Ардын хурлын депутатуудын нэр хүнд ролийг дээшлүүлэх, депутатууд чуулганыхаа шийдвэрийн биелэлтийг хариуцаж байх, сумын АДХГ Захиргааны роль хариуцлагыг дээшлүүлэн, тэдний ажлыг боловсронгуй шуурхай болгох, аймаг, сумын АДХГ Захиргаа, тэдгээрийн газар хэлтсүүд, хөдөлмөрчдийн өмнө тайлагнаж байх, төрийн аппаратын ажилтны улс төр, эдийн засаг эрхийн мэдлэг, ажил хэргийн дадлагыг дээшлүүлж, сахилга батыг улам сайжруулахын хамт төрийн аппаратын албан хаагчдаас ажилдаа зарчимч, нямбай хандах хүмүүжлийг нь дээшлүүлэх, орон тооны биш аппарат хөдөлмөрчдийн сайн дурын байгууллагыг олшруулан, ажиллагааг нь идэвхжүүлэх, социалист хууль ёсыг бэхжүүлэх, олон нийтийн хэв журам, дэглэмийг нарийн чанд сахиж биелүүлэх талаар шинэ шинэ чухал арга хэмжээг зааж тогтоолоо.

Эдгээр удирдамжийг шуурхай ажил болгох явдал та бидний өмнө тавигдаж байна.

Аймгийн АДХГ Захиргаа (Булган аймгийн Гүйцэтгэх Захиргаанаас тогтоол шийдвэртээ гүйцэтгэлийн шалгалт хэрхэн зохиож байгаа тухай), (Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын Гүйцэтгэх Захиргааны ажлын тухай) БНМАУ—ын Сайд нарын Зөвлөлөөс 1965, 1966 онд гаргасан тогтоолуудыг биелүүлэх чиглэлээр нилээд арга хэмжээ авч явуулсан. Үүнд: төрийн захир

(Үргэлжлэл нь 2 дугаар нүүрт)

Аймгийн АДХ—ын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганд БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай

Аймгийн АДХГ Захиргааны дарга, депутат Ц. Жамсрангийн тавьсан илтгэл

Үргэлжлэл

гааны ажлыг улам боловсронгуй болгох, сум, хороодын АДХГ Захиргааны дотоод ажлыг нийтэд нь жигд сайжруулах, захиргааны байгууллагын зүгээс социалист хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, соёл гэгээрлийн ажлыг удирдан зохион байгуулах арга барилыг дээшлүүлэх, улс ардын аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөт зорилтыг биелүүлж, ард түмний материаллаг аж байдлыг дээшлүүлэхэд сум хороодын захиргаанаас гүйцэтгэх үүрэг хариуцлагыг сайжруулахад ихээхэн анхаарал тавьсан юм.

Аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны газар, хэлтэс, түүний аппаратын ажлыг хөнгөн шуурхай болгох, ажлын арга барилыг дээшлүүлэхийн тулд аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны гишүүдийн хурлаар газар, хэлтсүүдийн жилийн төлөвлөгөөг батлаж, хагас бүтэн жилийн тайланг сонсч, газар хэлтсүүдийн дарга нарын зөвлөлгөөнийг сард 1—2 удаа, хэлтсийн аппаратын зөвлөлгөөнийг сар тутам тогтмол хийж байна.

Боловсон хүчний онол, улс төр ба ажлын мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны аппаратад төр эрх, эдийн засгийн сэдвээр 56 цагийн хичээл явуулж, сумдын Гүйцэтгэх Захиргааны дарга, нарийн бичгийн дарга нарт 4—40 цагийн семинар өгч, аймгийн удирдах байгууллагын дарга нарт ня—бо бүртгэл, барилгын мэдэгдэхүүн эзэмшүүлэх хичээл заажээ. 1966 онд аймаг сумдын удирдах хариуцлагатны туршлага судлах сургуулийг Гачуурт, Жаргалантын САА дээр 3 өдөр хийж үхрийн сүүний гарцыг нэмэгдүүлдэг, малд чанартай арвин их тэжээл бэлтгэх, малын тохитой хашаа барих арга, тариа ногооны арвин их ургац авч байгаа болон боловсон хүчинтэй ажиллах ажлыг удирдан зохион байгуулах арга барилуудыг практик амьдрал дээр нь танилцсан ба хоньчин Ширчин, Рэнцэндорж нарын туршлагыг газар дээр нилээд малчдаар судлуулжээ. Аймаг, сум, хороодын АДХГ Захиргаад жил, улирлаар ажлаа төлөвлөж, олонхи сум, хороод чуулганаа үндсэн хуулинд заасан хугацаанд тогтмол хийх болсон ба сум, хороодын Гүйцэтгэх Захиргааны гишүүдийн хурлыг сард 2—3 удаа хийдэг болж, цаг үеийн шаардлагатай чухал асуудлыг хэлэлцэж байна. Ялангуяа Баянзүрх, Баянцогт, Заамар, Эрдэнэсант, Угтаалцайдам, Жаргалант сумдад энэ ажил эрс сайжирчээ.

Мөн гүйцэтгэлийн шалгалтын талаар нилээд ахиц гарч байна. Аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны газар, хэлтсүүд өөртөө хамааралтай тогтоолд карт хөтлөж, биелэлтийг шалгадаг, ихэнх сум, хороод аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны тогтоолын биелэлтийг тооцоолж байдаг журамтай болж байгаа ба аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны аппаратаас хөдөө ажилласан хүмүүсийн ажлыг газар, хэлтсийн зөвлөлгөөнөөр хэлэлцдэг болж, сум, хороодын Гүйцэтгэх Захиргааны дотоод ажлыг аймгийн Гүйцэтгэх Захиргааны заавarlагчид график хувиараар зааварладаг болов. Байнгын комиссын хавсралт илтгэл чуулган бүрд орж, нилээд байнгын комиссоос чуулганд тайлангаа тавих нь нэмэгдэж байна. Байнгын комиссын туршлага солилцох бүсийн зөвлөлгөөнийг 7 сумын төвд бүх байнгын комиссыг хамарч хийсэн бөгөөд энэ зөвлөлгөөний дүнг аймгийн Намын Хорооны товчоогоор хэлэлцэж, тодорхой заалт өгсөн нь байнгын комиссын ажлыг цаашид сайжруулах ач холбогдолтой боллоо.

Байнгын комиссуудын ажлын туршлагыг эмхэтгэн гаргасан нь байнгын комиссуудаас шинэ арга барилаар ажиллахад түлхэц болжээ.

Манай аймаг, сумын АДХ—ын байнгын комиссуудын дотор хурлуудын ажилд идэвхтэй туслаж, ард түмний амьдралын чухал чухал асуудлыг сэдэвлэн дэвшүүлж байдаг санаачлагатай байнгын комиссууд цөөнгүй байна.

Аймгийн АДХ—ын соёл гэгээрэл, эрүүлийг хамгаалах байнгын комисс (дарга нь Билгээ) аймгийн соёлжилтын 2 жилийн төлөвлөгөөг боловсруулан аймгийн АДХ—ын чуулганд оруулсан ба уг төлөвлөгөөгөөр тавигдсан зорилтуудыг биелүүлэхийн тулд аймгийн Намын Хороо, Гүйцэтгэх Захиргааны үзлэг зохион байгуулах зэрэг нилээд арга хэмжээнүүдийг явуулж байна. Мөн аймгийн бүх ард түмний хөдөлмөр соёлын их наадмыг явуулах саналыг боловсруулан АДХГ Захиргаанд оруулсан нь социалист урлагийг хөгжүүлэх, төрөл бүрийн авъяастнуудыг илрүүлэх, хөдөлмөрчдийн идэвхийг өрнүүлэхэд томоохон ач холбогдолтой боллоо. Аймгийн ОНС кабинетыг музей болгон өргөтгөх, соёл гэгээрлийн байгууллагын ажлыг сайжруулахтай холбогдсон арга хэмжээ, саналуудыг удаа дараа тавьж байсан нь аймгийн АДХ—ын ба нийт ажилд үлэмж тусыг хүргэжээ.

Эрдэнэсант сумын Сумъяа даргатай ХАА-н байнгын комисс гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэхийн тулд хууль дүрэм сурталчлах, хуулийн ба олон нийтийн байгууллагуудтай хамтран төрөл бүрийн хэлбэрээр ажил зохиож, сумандаа элдэв зөрчил гарахыг эрс багасгав.

Мөн ЗХУ—ын Ставрополийн хязгаарын Ипатовын районы зөвлөлийн байнгын комиссын туршлагаар, комиссыг дотор нь секцүүдэд хувааж ажилласан нь үр дүн өгч байна.

Эрдэнэ сумын Жамъян даргатай хууль ёс, хэв журмын байнгын комисс, эцэг эхийн хороо, багш нартай хамтран хүүхдийн хүмүүжил, сахилга батын талаар тодорхой ажлууд зохиож байгаагаас гадна сумын төвийн албан байгууллагуудын тохижилт, соёлжилтын талаар нилээд зүйлүүдийг санаачлан хийжээ.

Батсүмбэр сумын Ламжав даргатай соёл гэгээрлийн байнгын комисс, ХАА—н үйлдвэрлэлийн онцлог үеүүдэд хяналт шалгалтын ажлыг чанартай явуулж, оновчтой тодорхой асуудал боловсруулан гүйцэтгэх захиргаанд оруулан арга хэмжээ авахуулж байв.

Баянжаргалан, Өнжүүл, Баяндэлгэр сумдын АД хурлын Нацагдорж, Жанчив, Лаагансүрэн даргатай байнгын комисс зэрэг үүргээ сайн биелүүлж байгаа олон комиссыг нэрлэж болох юм. Аймгийн нийт депутатуудын уулзалт 1966 онд 1—2 удаа зохиогдож 88 депутат 1 удаа, 16 депутат 2 удаа, сум, хороодын 636 депутат 1—4 удаа уулзалт хийжээ.

Депутатын өдөрлөг, үзлэг зохиох зэрэг ажил нилээд газруудад дээр өрнөлттэй явагдаж байна. ЗХУ—ын зөвлөлүүдийн туршлагаас суралцах, түүний жишээгээр ажиллах зорилгоор Москва радио төвтэй харилцаа тогтоож, зөвлөлүүдийн ажлын туршлагаас хэд хэдэн хариу авчээ. Засаг захиргааны байнгын комиссын ажилд гарсан туршлагуудаас 2 удаа бичмэл сэтгүүл хэвлэгдэж, Булган аймгийн нийт сумдын нарийн бичгийн дарга, зохион зааварлах хэлтсийн ажилтнуудтай биечлэн туршлага солилцлоо. Сум, хороодын 25 нь депутатын танхимтай болж, зарим сумдын танхимын ажил тогтмол болжээ.

Аймаг, сумын депутатуудаас өөрийн эрхийн ёсоор албан байгууллагын удирдах хүмүүст асуулга тавих ажил нилээд дэлгэрэх төлөвийг олж байна.

Социалист уралдааныг сум, хороод, үйлдвэр, албан газар, түүний бригад, фэрм, тасаг, цех, малчид, ажилчдын хооронд өрнүүлэн, бүсийн сумд, үйлдвэрүүдийн уралдааныг сар бүрээр дүгнэж байна.

Гэвч байнгын комисс, депутатын үйл ажил тогтмолжоогүй нийт сумдын дотоод ажил жигд сайжирч чадаагүй байна.

Архуст, Баяндэлгэр, Борнуур, Тариат сумд энэ онд чуулганаа ганц удаа хийсэн, Сэргэлэн, Борнуур, Өндөрширээт сумд гүйцэтгэх захиргааны хурлыг 3—5 удаа тасалж байна.

Дэлгэрхаан, Баяндэлгэр, Борнуур зэрэг сумдын гаргаж байгаа эрхийн зарим актуудад хууль зүйг ямар нэг хэмжээгээр зөрчсөн явдал багагүй байна. Тариат, Дэлгэрхаан зэрэг сумд өгсөн зааварчлагын дагуу ажлаа өөрчлөн сайжруулахгүй, дутагдлаа давтсаар байдаг байна.

Шалгалтаас үзвэл: олонхи сумдад төрийн олон нийтийн ба хөдөлмөрчдийн сайн дурын байгууллагуудын ажлыг чиглүүлж удирдах нь хангалтгүй байна.

Аймгийн АДХГ Захиргааны зохион зааварлах хэлтсээс сумдын ажлыг шалгаж зааварлах явдал ахицыг олсон боловч тавигдаж байгаа шаардлаганд хүрээгүй байгааг тэмдэглэх хэрэгтэй.

НӨХӨД ДЕПУТАТУУД АА!

Тус аймгийн АД хурлуудын ажлыг шаардлагын хэмжээнд хүргэж, БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын чуулганы шийдвэрийг биелүүлэхийн тулд доорхи арга хэмжээг явуулах нь зүйтэй гэж үзэж байна.

БҮХ ШАТНЫ ХУРЛЫН БАЙНГЫН КОМИССЫН АЖЛЫГ САЙЖРУУЛЪЯ.

Ардын депутатын хурлын байгууллага, байнгын комиссын ролийг цаашид ихээхэн дээшлүүлэх явдал нэн чухалчлагдаж байна.

н. Цэдэнбал сонгогчдын өмнө хэлсэн үгэндээ «байнгын комиссыг төлөвлөгөөтэй жигд ажилладаг болгох, тэдгээрийн ажилд депутатуудын зэрэгцээгээр улс, олон нийтийн байгууллагын идэвхтэнийг хамран оролцуулах, хурлын чуулган дээр комиссуудын тайланг ээлж ээлжээр сонсох практик хэрэглэх, оногдсон үүргээ биелүүлэх талаар комиссын гишүүдийн хариуцлагыг дээшлүүлэх явдал бидний чухал зорилт болж байна» гэсэн билээ.

Үүнтэй холбогдуулан байнгын комиссын ажлыг үндсээр нь сайжруулж, бас зохион байгуулалтын хувьд ч өргөтгөн, тэдгээрийг сал бар, салбарын ажлыг хариуцдаг болгохоос гадна засаг захиргаа, насанд хүрээгүй хүний хэргийг эрхлэх комисс гэх мэт захиргааны олон нийтийн байгууллага, мөн хөдөлмөрчдийн сайн дурын байгууллагуудыг ажил төрлөөр холбогдох байнгын комиссуудад харъяалуулах нь зүйтэй гэж үзэж байна.

Аймаг, хотын АДХ—ын байнгын комиссын гүйцэтгэх ажлын хүрээ өсч түүний хариуцлага өндөржиж байгааг үндэслэж, аймгийн ардын хурлын дэргэдэх байнгын комиссыг 9 болгон байгуулахаар төлөвлөн оруулж байна. Үүнд:

1. Төлөвлөгөө санхүү эрхэлсэн байнгын комисс
2. ХАА, бэлтгэл эрхэлсэн байнгын комисс
3. Барилгын асуудал эрхэлсэн байнгын комисс
4. Худалдаа, үйлчилгээ, үйлдвэр эрхэлсэн байнгын комисс
5. Соёл гэгээрлийн асуудал эрхэлсэн байнгын комисс
6. Эрүүлийг хамгаалах байнгын комисс
7. Тээвэр, холбооны асуудал эрхэлсэн байнгын комисс
8. Хууль ёс, хэв журмын байнгын комисс
9. Хот тохижуулах, нийгэм хангамжийн асуудал эрхэлсэн байнгын комисс гэж урьдахаас 3—аар нэмэгдүүлж, ард түмний эрүүл энхийг хамгаалах асуудлын шаардлага өндөржсөн, барилга байгуулалтын асуудлын онцлогийг харгалзан эдгээр байнгын комиссыг дангаар болголоо.

Хууль дүрмийн байнгын комисс байгуулах боловч энэ комисс голдуу хөдөлмөрчдөөс хууль биелүүлж байгаа байдлыг голловол зохих бөгөөд нийт байнгын комиссууд өөрсдийн шугамаарах төрийн хуулийн биелэлтэд хяналт тавьж, түүнийг зохион байгуулж байх нь зүйёсны шаардлага болно.

Байнгын комиссыг сум, хороодын ажил төрлийн байдлыг харгалзан заримыг нэгтгэх зэргээр нийтэд нь 3—аас доошгүй, 5—аас хэтрүүлэхгүй тооны байнгын комисс байгуулах нь зүйтэй. Аймаг, сум, хороодын байнгын комиссууд ажлаа улирлаар төлөвлөж байгаа хэвээр мөрдөх бөгөөд харин шинэ шаардлагатай зохицож, нилээд өргөн асуудлыг хамрах хэрэгтэй.

Байнгын комиссын ажил нь цаг үеийн байдалтай биш үргэлж явагдаж байдаг, сар тутам 1—2 өдрийг зориуд ажлаас чөлөөлөн гаргах нь зүйтэй юм.

(*Үргэлжлэл нь 3 дугаар нүүрт*)

Аймгийн АДХ—ын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганд БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай

Аймгийн АДХГ Захиргааны дарга, депутат Ц.Жамсрангийн тавьсан илтгэл

Төгсгөл

гаан, Өндөршираэт, Тариат, Сэргэлэн сумд тасалдуулж, нилээд сум хугацаа хэтрүүлэн, хагас дутуу гүйцэтгэж, БНМАУ—ын ард нийтээс цэргийн албан хаах тухай хуулийг бүдүүлгээр зөрчиж, ажилд саад учруулж байна.

Тус аймгийн нийт сум, хороодын гүйцэтгэх захиргааны хүсэлтээр Улаанбаатар хотоос иргэдийг гаргах асуудлыг аймгийн гүйцэтгэх захиргааны хариуцлагатай нарийн бичгийн даргаар толгойлуулан, олон тооны томоохон хариуцлагатан оролцож, 60 гаруй хоног ажлаасаа хөндийрөн хөөцөлдсөний хүчээр 700 гаруй өрх айлыг бүртгэн 330 гаруй өрхийг тус тусын сумдад явуулах болгожээ.

Гэтэл Баянбараат, Мөнгөнморьт, Баянцагаан сумд нэг ч өрх аваагүй байгаа ба одоо Улаанбаатар хотод 20 сумын 178 өрхийн хүмүүс сумаасаа авахыг хүлээж, хийсэн ажилгүй сууж байна.

Улсын мэдээ мэдээллийг тогтоосон графикаар нь өгөхгүй тасалдуулах, хянаж үзэлгүй явуулах явдал бага биш байна.

Эхний хагас жилийн байдлаар үзвэл Архуст 10, Бэрнуур 21, Гачуурт 40 мэдээ тасалсаны дотор Сэргэлэн сумын бүх төллөвөл зохих малын 31,7 хувь нь, Баянзүрх сумын малын 25 хувь нь одоо хүртэл төллөөгүй байна гэж мэдээллийг итгэж болох уу? энэ мэт асуудлыг цаашид тэсвэрлэж болохгүй.

Намаас тавьж байгаа өнөөгийн шаардлага бидний ийм салан задгай, эмх замбараагүй байгаа дутагдлыг тэсвэрлэн хүлээж чадахгүй нь мэдээж бөгөөд чухамдаа манай зарим сум, хороодын ажил шинэ шаардлагатай, шинэ зорилготой уялдаагүй байгааг үзүүлж байна.

Энэ мэтийн ажлын хариуцлага, сахилга батгүй явдал биднийг ямарч дутагдал тасалдалд учруулж болох аюултай байгаад хатуу дүгнэлт хийж бүхнийлэн тэгш жигд харж, тууштай удирдах явдал төрийн захиргааны байгууллагын хойшлуулшгүй зорилт болж байна.

НӨХӨД ӨӨ!

Манай өмнө өндөр бөгөөд хариуцлагатай зорилт зогсож байна.

Бидэнд биелүүлэн хийх зүйл их байна.

Намын 15 дугаар их хурлын шийдвэрийг биелүүлэхээр хуралдсан аймгийн намын идэвхтэний хурал дээр аймгийн Намын Хорооны нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга н. Агваансодов энэ талаар тодорхой тавьсан билээ.

Хэтийн ба 1967 оны төлөвлөгөөг зөв сайн боловсруулан зохиох мал өсгөх, үүний тул үхэл хорогдлыг багасгах, малаа сайн хамгаалах малдаа арвин их хадлан тэжээл бэлтгэх, тариа ногоо хураах бэлтгэлийг сайн хийх, барилга байгуулалтыг амжилттай явуулах асуудал манай өнөөгийн гол зорилт мөн.

Ноос, мах, адуу бэлтгэлийн төлөвлөгөөг 8 дугаар сарын эхний хэсэгт заавал биелүүлэх, тарвага зурам, байгалийн баялаг ашиглах улсад нийлүүлэх сүү, тосны төлөвлөгөөг цаг алдалгүй амжилттай биелүүлэх хэрэгтэй.

Манай сургууль, эмнэлэг, нийт албан газрын өвлийн бэлтгэлийг сайн хангах, үйлдвэр аж ахуй, соёл гэгээрлийн байгууллагууд, төлөвлөгөөг үзүүлэлт нэг бүрээр биелүүлэх, ашигтай ажиллах, орлого хуримтлалын төлөвлөгөөг давуулан биелүүлэх, хөдөлмөрчдийн материаллаг хангамжийг эрс дээшлүүлэхэд бүх нийтийн анхаарлыг чиглүүлж, байгууллагын хамтын ажиллагааг нэгтгэн, соёлжилтын үзлэгт бэлтгэхэд амжилт гаргах хэрэгтэй.

Ингэснээр 4 дүгээр таван жилийн төлөвлөгөөг хангах, намын программынхаа зорилтыг биелүүлэх ба усны үерийн улмаас улс оронд учирсан хохирлыг нөхөхөд нэмэр болно.

Төрийн захиргааны байгууллагууд, аж ахуй, соёлын эдгээр томоохон зорилтыг ардын хурлын ажиллагааг сайжруулсан үндсэн дээр шийдвэрлэж чадна.

ДЕПУТАТ НӨХӨД ӨӨ!

Энхрий хайрт МАХН—ынхаа програмы, 4 дүгээр таван жилийн төлөвлөгөөг биелүүлэх шинэ бөгөөд хүндтэй зорилт манай орны нийт хөдөлмөрчдийн өмнө ариун нандин үүрэг болон зогсож байна.

Үүний зэрэгцээгээр тус аймгийн өмнө илүүтэй бөгөөд нэр хүндтэй асуудал зогсож байна. БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газар энэ оны 11 дүгээр сарын сүүлч 12 дугаар сарын эхээр тус аймгийн бүх ардын хурлын депутат, байнгын комисс, төрийн захиргааны үйл ажиллагааг шалгаж үзэх болсон нь ихээхэн хариуцлагатай бөгөөд хүндтэй нэмэгдэл зорилт бидний өмнө дэвшүүлэн тавьж байна. Энэ шалгалтанд сайн дүн өгөх явдал төрийн ажлыг сайжруулахаар намаас тавьж байгаа шинэ зорилтыг биелүүлэхэд алхам давшин урагшилж, бусад орон нутгийн хурлуудад шийдвэрлэх нөлөөтэйг үзүүлж болох юм.

Ийм учраас энэ чуулганаас БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн шалгалтанд бэлтгэх, аймаг, сум, хот, хороодоос гүйцэтгэх ажлын төлөвлөгөөг тус чуулганаас батлах нь зүйтэй гэсэн саналыг оруулж байна.

Манай аймгийн төрийн бүх аппарат аймгийн Намын Хорооныхоо удирдлагын дор МАХН—аас дэвшүүлэн тавьсан шинэ зорилтын дагуу өөрийн ажилд өөрчлөлт гарган шаардлагын хэмжээнд хүртэл сайжруулж, шинэ алхам, шинэ ялалт хийж чадна гэж итгэл төгс хэлж байна. Тавигдсан зорилтыг амжилттай шийдвэрлэхийн тулд аймгийн Намын Хороо, Гүйцэтгэх Захиргаанаас зарласан 3 сарын өндөр бүтээлийн ажилд тодорхой амжилт гаргаж, МҮЭ, МХЗЭ, нэгдэлчдийн 3 дугаар их хурлуудыг ажлын өндөр бүтээлээр угтана гэдэгт итгэл төгс байна.

Аймгийн Ардын Депутатуудын Хурлын 7 дахь удаагийн сонгуулийн 3 дугаар чуулганы ТОГТООЛ

1966—8—5 Зуунмод—хот

БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганаас төрийн байгууллагын ажлыг цаашид сайжруулах талаар тавьсан чухал зорилтыг хөгжүүлэн биелүүлэх явдалтай холбогдуулан «БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай» депутат Ц. Жамсрангийн тавьсан илтгэлийг сонсч хэлэлцээд, Аймгийн Ардын Депутатуудын Хурлын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганаас ТОГТООХ НЬ:

1. БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын чуулганаас төрийн байгууллагын ажлыг сайжруулах талаар авсан арга хэмжээ, гаргасан заалтуудыг аймгийн Ардын Депутатуудын Хурлын чуулган баяртай хүлээн авч байгаагаа илэрхийлж байна.

2. БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын 6 дахь удаагийн анхдугаар чуулган, аймгийн Ардын Депутатуудын Хурлын 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганы шийдвэрийг хэрэгжүүлэх талаар депутат Ц. Жамсрангийн илтгэлд дурьдсан санал, арга хэмжээнүүдийг тодорхой ажил болгон биелүүлэхийг аймаг, сум, хот, хороодын Ардын Депутатуудын Хурлын Гүйцэтгэх Захиргаадад даалгасугай.

3. Тус аймагт 1966 оны сүүлчээр явагдах БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газрын шалгалтанд бэлтгэх аймаг, сум, хот, хороод байнгын комисс, депутатуудаас хийх ажлын төлөвлөгөөг батлсугай.

4. БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын чуулганы шийдвэрийг хэрэгжүүлэн, Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газрын шалгалтанд амжилттай бэлтгэхийн тулд Ардын Хурал ба депутат байнгын комисс, сум, хот хороодын гүйцэтгэх захиргааны ажлыг сайжруулж, аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөт зорилтыг амжилттай биелүүлсэн дүнгээр угтахыг бүх шатны хурлын депутат нийт хөдөлмөрчдөд тус чуулган уриалж байна.

Аймгийн Ардын Депутатуудын Хурлын Гүйцэтгэх Захиргааны дарга Жамсран

Хариуцлагатай нарийн бичгийн дарга Содномдорж

Аймгийн АДХ—ын 1966 оны 8 дугаар сарын 5—ны өдрийн 7 дахь удаагийн 3 дугаар чуулганаар батлав.

БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газрын шалгалтад бэлтгэх ажлын ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

НЭГ. ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР

1. Орон нутгийн бүх шатны хурлын депутат, байнгын комиссын гишүүдэд, МАХН—ын 15 дугаар их хурал, БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын ба аймгийн АД Хурлын чуулганы шийдвэрийг сурталчлах, уулзалт зохиох, тайлан тавих, байнгын комиссын ажилд оролцох журам, арга барилын талаар нэг өдрийн семинар өгнө. 8 дугаар сард аймаг, хот, сум, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

2. БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын ба аймгийн чуулганы шийдвэрийг биелүүлэх арга хэмжээний тухай, сум хороодын чуулганаар хэлэлцүүлэх. 8 дугаар сард Зохион зааварлах хэлтэс.

3. Өвөрхангай аймагт, депутат, байнгын комиссын ажлын талаар, Сүхбаатар аймагт төрийн ардчилалыг биелүүлэх талаар зохиож байгаа ажлын туршлагыг тус тус судлана. 9 дүгээр сард Сүхбаатар аймагт, 8 дугаар сард Өвөрхангай аймагт. Аймгийн Гүйцэтгэх Захиргаа.

4. Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газрын шалгалтанд бэлтгэж байгаатай холбогдуулж, аймгийн АДХГ Захиргааны урьдчилсан үзлэгийг сумдад явуулна. 10 дугаар сард Аймгийн гүйцэтгэх захиргаа.

5. Аймаг, сум, хороодын орон гарсан депутатуудыг нөхөн сонгох сонгууль явуулах. 8 дугаар сард Аймгийн Гүйцэтгэх Захиргаа сум, хот, хороодын Гүйцэтгэх Захиргаад, зохион зааварлах хэлтэс.

6. Ард түмний соёлын сургуулийг гүнзгийрүүлж, төр эрхийн факультет аймгийн төв ба Жаргалант суманд нээх. 9 дүгээр сард Программ төлөвлөгөөг зохион зааварлах хэлтэс боловсруулна.

(*Төгсгөл нь 6 дугаар нүүрт*)

БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн газрын шалгалтад бэлтгэх ажлын ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төгсгөл

7. Доор дурьдсан сэдвээр гарын авлага гаргана.

а) САА, нэгдлийн бригадын дарга захиргааны ажлыг хамаарах нь.

б) Депутатын хэсгийн ажил ямар байх вэ?

в) Байнгын комиссууд хөдөлмөрчдийн олон нийтийн байгууллагатай ажиллах арга.

г) Депутатын өдрийг хэрхэн тэмдэглэх вэ?

8—12 дугаар сард

Аймгийн АДХГ захиргаа.

8. Аймаг, сум, хороодын ардын хурлын депутатуудыг албан ажилдаа хэрэглэх баланк бүхий дэвтэртэй болгох ба аймгийн АД хурлын чуулганы танхимыг байгуулна. 8 дугаар сард Зохион зааварлах хэлтэс.

9. Сум, хороодын гүйцэтгэх захиргаа бүр ЗХУ—ын хот буюу тосгоны аль нэг зөвлөлтэй туршлага авахаар байнгын холбоо тогтоосон байх. 8—10 дугаар сард Зохион зааварлах хэлтэс.

10. Аймаг, сумдын хурлын 1966 оны чуулган, депутат, байнгын комиссуудын ажлын талаар гарсан санал шүүмжлэл, депутатын тавьсан асуулгын мөрөөр судлаж, арга хэмжээ авсан байхаас гадна депутат, байнгын комиссуудаас 1966 онд бүтээж босгосон ажлыг тооцоолон дүгнэх. 8—12 дугаар сард Аймаг, сум, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

11. Байнгын комиссуудыг гишүүдийн хурал даан ба аппаратын хурал зөвлөлгөөнд урьж суулган, ажил төрлийн зөвлөлгөө авч байх.
8—12 дугаар сард Аймаг, сум, хот, хороодын гүйцэтгэх захиргаад, газар хэлтсүүд.

12. Сум хот, хороодын АДХГ Захиргаа бүр чуулгандаа тайлагнаж, 2—оос доошгүй байнгын комиссын тайлан илтгэлийг ээлжит чуулганд хэлэлцүүлнэ. 8—12 дугаар сард Сум, хот, хороодын захиргаад.

ХОЁР. БАЙНГЫН КОМИСЄЫН ТАЛААР

1. БНМАУ—ын Ардын Их Хурал ба аймгийн чуулганы шийдвэрийн дагуу сум, хороодын ардын депутатуудын хурлын байнгын комиссыг зохицуулан байгуулна.
8 дугаар сард Сум, хот, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

2. Байнгын комиссуудыг ажил төрөл эрхэлсэн секцтэй болгож, захиргааны ба хөдөлмөрчдийн олон нийтийн байгууллагуудыг хамааруулах. 8 дугаар сард Байнгын комиссын зөвлөлүүд.

3. МАХН—ын 15 дугаар их хурал, БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын чуулганы шийдвэр, хууль дүрэм сурталчлах 7 хоногийн ажил зохиох. 9 дүгээр сард Байнгын комиссууд.

4. Байнгын комисс бүхэн сар тутам 2 байгууллагын ажил шалгаж, 1 байгууллагын илтгэл сонсохын хамт захиргааны хуралд нэг асуудал боловсруулан оруулна. 1966 оны 8 дугаар сард эхлэнэ. Байнгын комиссууд.

5. Байнгын комиссын гишүүн бүрээр аймаг, сумын АД хурлын гүйцэтгэх захиргааны 2 тогтоолын биелэлтийг шалгуулж, түүний мөрөөр арга хэмжээ авахын хамт Ардын Их Хурлын 169, 170 дугаар зарлигийн биелэлтийг аймгийн хэмжээгээр шалгаж дүнг тус тусын гүйцэтгэх захиргаадын гишүүдийн хуралдаанд оруулна. 9—12 дугаар сард Аймаг, хот, сум, хороодын байнгын комиссууд.

6. Аймгийн ардын депутатуудын хурлын байнгын комиссууд, чуулганы чөлөө цагт аймгийн төвд 2 удаа, сум, хороодын байнгын комиссууд сумын төвд 4 удаа тус тус цугларч, урьд зохиосон ажлаа дүгнээд, хойшид гүйцэтгэх ажлаа зөвлөнө. 8—12 дугаар сард Байнгын комиссын дарга нар.

7. Байнгын комисс 3, идэвхтэн 5, депутатын танхим 2—ын туршлагыг МОНЦАМЭ-гээр сурвалжлуулах. 8—12 дугаар сард Аймгийн гүйцэтгэх захиргаа.

8. Сум, хот, хорооны байнгын комисс бүр зэргэлдээ сумынхаа ажил нэгтэй байнгын комисстой уулзалт зохино. 9 дүгээр сард Сум, хот, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

Байнгын комисс

ГУРАВ. ДЕПУТАТЫН ТАЛААР

1. Депутатуудын танхимыг МАХН—ын 15 дугаар их хурал, БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын чуулганы шийдвэрт зохицуулан өөрчилж, боловсролын сугалгаа, лавлах булан, депутатын манлайллын судалгаанууд бий болгох.
8—9 дүгээр сард Сум, хот, хороодын захиргаа, Зохион зааварлах хэлтэс.

2. Депутатын танхимгүй байгаа Өндөр-ширээт, Архуст, Тариат, Зуун мод, Их хайрхан сум, хороод танхимыг бий болгосон байна. 8 дугаар сард Холбогдох сум, хороод.

3. Аймгийн АД хурлын 3 сум хороодын хурлын 5 депутатын туршлагыг хэвлэлд сурталчлахын хамт аймгийн төвийн радиогоор 7 хоногт 1 удаа нэвтрүүлэг явуулна. 8—12 дугаар сирд Зохион зааварлах хэлтэс.

4. Депутатын ажлын туршлагыг эмхтгэж бичмэл сэтгүүл нэг удаа гаргах ба депутат, байнгын комиссын ажлын холбогдол бүхий статъяа 6—г төвийн ба орон нутгийн хэвлэлд бичих. 8—12 дугаар сард Зохион зааварлах хэлтэс 5. Депутат бүхэн хууль цааз, төр эрхийн холбогдол бүхий номын сантай болно. 8—11 дүгээр сард Сум. Хот, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

6. Аймгийн ардын депутатын хурлын депутат нэг удаа, сум, хороодын депутатууд сонгогчидтойгоо 2 удаа уулзаж, тайлангаа 1 удаа тавина. 8—11 дүгээр сард.

Зохион зааварлах хэлтэс, Сум, хот, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

7. Сар бүр явуулдаг депутатын өдрийг дор дурьдсан сэдэв хэлбэрээр зохиох, Үүнд:

а) 8 дугаар сарын 27—нд хууль, тогтоол, төр эрхийн мэдлэгийг дээшлүүлэх семинар явуулж, асуулт хариултын үдэшлэг зохионо.

б) 9 дүгээр сарын 27—нд хууль дүрэм сурталчлах 7 хоногийн ажлыг эхлэж, олон улсын дундын байдлын тоймоор газрын зурагтай ажиллуулна.

в) 10 дугаар сарын 27—нд албан байгууллага, бригад, фермд үзлэг явуулж, ЗХУ—ын төрийн ажлын туршлагаас судлана.

г) 11 дүгээр сарын 27—нд соёлч боловсон байдлын төлөө гэсэн сэдвээр үдэшлэг зохиож, дархан цаазтай амьтадын тухай зургаар ухуулга хийнэ.

д) 12 дугаар сарын 27 нд 1966 оны улс ардын аж ахуйн болон төлөвлөгөөний жилийн биелэлтийн дүнтэй танилцаад сумын төвийн айл өрхүүдээр ухуулга зохионо. Сум, хороодын гүйцэтгэх захиргаад.

8. Аймаг, сумын төвд ажилладаг үйлчилгээний газрууд депутатуудад очер дугааргүй үйлчилдэг журмыг тогтооно. 8 дугаар сард Аймаг, сум, хот хороодын гүйцэтгэх захиргаад. Холбогдох байгууллагууд.

9. Тойрогтоо ажиллаж багаа депутат сард нэг удаа тойргоос гадна ажилладаг депутатууд улиралд нэг удаа сонгогчдынхоо эрэлт хүсэлтийг судлан барагдуулж байх. Сум, хот хороодын гүйцэтгэх захиргаад

10. Сум, хот, хороод бүр ардын депутат гэдэг сонин гаргаж, улирал бүр депутат гэдэг зурагт хуудас аймгийн гүйцэтгэх захиргааны зохион зааварлах хэлтсээс эрхлэн гаргаж байх.

ДӨРӨВ. ЗАХИРГААНЫ БА ОЛОН НИЙТИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХООРОНДЫН УЯЛДААГ САЙЖРУУЛАХ ТАЛААР.

1. Өөртөө хамаарагдах олон нийтийн байгууллагын ажлыг сард 1 удаа тогтмол шалгаж байх. 8—12 дугаар сард Байнгын комиссууд.

2. Өөртөө хамаарагдаж байгаа хөдөлмөрчдийн олон нийтийн байгууллагатай 2 удаа хамтарсан зөвлөлгөөн хийх ба ажлаа төлөвлөнө. 9--10 дугаар сард Байнгын комиссууд.

3. Аймгийн нийгэм, соёлын зарим байгууллагуудын ажлын тайланг хөдөлмөрчдийн өмнө тавиулах. Үүнд:

а) Гэгээрлийн хэлтсийн тайланг нийт багш нарын бага хурал, Дэлгэрхаан сум—нэгдлийн төвийн хөдөлмөрчдийн хуралд

б) Эрүүлийг хамгаалах газрын тайланг Тариат сум нэгдлийн тавор бригадын хөдөлмөрчдийн хурал ба аймгийн төвийн артелийн ажилчдын хуралд.

в) Соёлын хэлтсийн тайланг барилга конторын ажилчид ба Батсүмбэрийн ногоо тасгийн хөдөлмөрчдийн хуралд.

г) Хот тохижуулах байнгын комиссын тайланг аймгийн АДХ—ын дараагийн чуулганд тус тус тавиулах. 9—12 дугаар сард Зохион зааварлах хэлтэс.

Эдгээр ажлыг биелүүлж, БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн шалгалтанд амжилттай бэлтгэсэн үндсэн дээр сум, хот, хороодын гүйцэтгэх захиргаад, бүх шатны [illegible]тат, байнгын комиссуудын ажил сайжирч, төрийг удирдах хэрэгт олон түмнийг татан оруулах ажлын хэмжээ дээшлэн, улс ардын аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөт зорилтууд үзүүлэлт бүрээр биелсэн байх ёстой.

АЙМГИЙН АРДЫН ДЕПУТАТУУДЫН ХУРЛЫН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРГАА

Би яаж мунгиналаадаа.

(шог өгүүлэг)

Би найман настай байсан сан. Манайхан намайг орос хэлэнд сургах гэж танил орос айлд аваачлаа. Тэднийх шалзуур нутгийн элбэрийн сууринд суудаг байсан. Нутагт минь хялбар дөхөм сургууль соёл ч гэж байгаагүй харанхуй балар цаг байлаа.

Манайх Хунгийн өвөлжөөнд өвөлжиж байсан юм.

Түнш айлын маань эзэнг Пашка, түүний эхнэрийг Шүүр гэдэг сэн. Хүү Борька нь надаас ах, харин Ванька надтай үеийн, гэтэл охин Дунька нь надаас олон дүү байж билээ. Цас орж өвөл эхлэж байхад аав минь хашин хээрээ чарганд хөллөөд, үүцэлсэн харагч үнээнийхээ гуяыг ачаад намайг хонин хөнжилд битүү ороож гайгүй сайн дулаалаад бас чарганаас унах вий гэхдээ дээсээр даруулж танил айлдаа хүргэж өгөв. Би тэнд өвөлжих боллоо.

Хүүхдүүдтэй тоглож наадан өдөр хоног өнгөрөөх нь надад юутай их жаргал байсныг хэлээд яахав. Тэр өвөл оросын их сайн өдөр боловоо. Ямарч сайн өдөр байсан юм бүү мэд.

Тэр үед орос шашны сайн өдрүүд олон байсан дагаа.

Сайн өдөрт аргагүй ихээр бэлдлээ. Шүүсэх гэдэг гахайгаа үүцлэв. Шүүр авгай хэдэн өдрийн турш гар хуруугаа долоож довхрон алирс нэрстэй хольж амттайхан идээнүүдийг зөнд нь бэлтгэв.

Сайн өдөр ч эхэллээ. Үдэш гэрээр дүүрэн айлчид ирэв.

Биднийг пийшин дээр гаргаад амттанг сөгнөж, агшаасан чанасныг өрж ширээ дүүрэн элдвийн хоол тавигдав. Таваг тавгаар дүүрэн шүүсэх гахайн тарган болсон мах бий болчихов. Айлчид архи уугаад гахайн тарган мах идэхдээ түүнээ улам амтлаг болгож байгаа янзтай шилэн амсартаас нялцгар шарыг хутгаж, шам шум хийлгэн идэцгээж байв Түүнийг харахад шүлс аяндаа гарч хорхой гозгоноож эхлэх нь тэр. Айлчид улаан зээрд болтлоо ууж идээд, бас өөр нэг айлд уригдан очих болов. Тэд дээл хувцасаа өмсөж, хүндэлсэн дайлсанд баяр хүргээд шуугилдсаар гарч явав. Шүүр авгай ширээн дээрхээсээ хам хум идчихээд, дараа нь биднийг түүнээсээ идээд унтацгаа гэж хэлээд хойноос нь гараад явав.

Бид өөрсдөө «зочид» болж эхэллээ шүү. Би өөрөө гахайн махнаас томхон шиг огтолж аваад хорхой хүргэсэн лонхтой шараасаа халбагаар хутгаж, авсан махандаа ахиухан түрхээд амруугаа явуулж орхив. Ээ бүү үзэгд! халаг хуухай чи минь! Аман дотор минь түймэр шатав уу? гэмээр, хорсох дарвигнах нь жигтэйхэн. Бас хоёр нүднээс нулмис гоожив. Амаа бариад гүйгээд гарлаа. Хэл ам минь хуу зулгарчихсан янзтай. Амаа дарсаар гэрт ороход минь Борька, Ванька хоёр унан тусан ннээлдэж, харин Дунька л юу ч ойлгохгүй алирсны Варенитэй зууралдаж суулаа. Юм идэх ч дур хүрсэнгүй хүйтэн усаар амаа зайлаад пийшин дээрээ гараад унтаж орхив.

Намайг сандраасан тэр гайхалыг хожим мэдсэн юм. Тэр бол «Горчица» байж билээ. Түүнээс хойш одоо хүртэл «горчица» гэж хэлэхтэй зэрэг аман дотор минь халуу буцлах шиг санагдах болсон юм.

Д.Сундуй, Б.Цэрэндаш нар Буриадаас хөрвүүлэв.

Хариуцлагатай эрхлэгч Н. МӨНХӨӨ

(Х—0 0859) «Анхдугаар таван жил» сонины үйлдвэрт хэвлэв.